”Jakten på Skatteparadisen”

En nordisk framgångssaga

Ett nordiskt samarbete om ingående av informationsutbytesavtal
på skatteområdet med finansiella offshorecentra

”Jakten på Skatteparadisen”
En nordisk framgångssaga

ISBN 978-92-893-3831-8 (PRINT)
ISBN 978-92-893-3832-5 (PDF)
<http://dx.doi.org/10.6027/ANP2014-761>
ANP 2014:761

© Nordiska ministerrådet 2014
Layout: Hanne Lebech
Omslagsfoto: Signelements

Tryck: Rosendahls-Schultz Grafisk
Upplaga: 500

Printed in Denmark

Det nordiska samarbetet

Det nordiska samarbetet är ett av världens mest omfattande regionala samarbeten. Det omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt Färöarna, Grönland och Åland.

Det nordiska samarbetet är politiskt, ekonomiskt och kulturellt förankrat och är en viktig partner i europeiskt och internationellt samarbete. Den nordiska gemenskapen arbetar för ett starkt Norden i ett starkt Europa.

Det nordiska samarbetet ska stärka nordiska och regionala intressen och värderingar i en global omvärld. Gemensamma värderingar länderna emellan bidrar till att stärka Nordens ställning som en av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga regioner.

Nordiska ministerrådet

Ved Stranden 18
DK-1061 København K
Telefon (+45) 3396 0200

www.norden.org

2007

Isle of Man ✓

2008

Guernsey ✓

Jersey ✓

2009

Caymanöarna ✓

Bermuda ✓

Brittiska Jungfruöarna ✓

Aruba ✓

Curacao ✓

Anguilla ✓

Turks & Caicos Islands ✓

Gibraltar ✓

Cook Islands ✓

Samoa ✓

2010

San Marino ✓

Andorra ✓

Bahamas ✓

Saint Vincent and the Grenadines ✓

Saint Kitts & Nevis ✓

Saint Lucia ✓

Dominica ✓

Grenada ✓

Antigua & Barbuda ✓

Monaco ✓

Belize ✓

Marshallöarna ✓

Vanuatu ✓

Liberia ✓

Montserrat ✓

Lichtenstein ✓

2011

Seychellerna ✓

Macao (Kina) ✓

Costa Rica ✓

Bahrain ✓

Barbados ✓

Mauritius ✓

Uruguay ✓

2012

Guatemala ✓

Brunei Darussalam ✓

Panama ✓

Jamaica ✓

2013

Botswana ✓

Qatar ✓

Niue ✓

2014

Hong Kong (Kina) ✓

Förenade Arabemiraten

”Jakten på Skatteparadisen”

Av Bodil Tingsby, Nordiska ministerrådet

Det finns ett projekt som redan dragit in miljarder till de nordiska länderna. Den korrekta titeln är Nordiskt samarbete om ingående av informationsutbytesavtal på skatteområdet med finansiella offshorecentra. I folkmun skulle det kunna heta ”Jakten på Skatteparadisen.”

Oavsett titel handlar det om en framgångssaga som för all framtid har ritat om kartan över internationell skattepolitik. Tack vare ett pionjärartat och uthålligt samarbete projektlett av Torsten Fensby, har de nordiska länderna i dag ett i de närmaste komplett nät av informationsavtal med samtliga stater i världen som har banksekretess eller annan lagstiftning som hindrar insyn på skatteområdet.

Det finns inte längre någon säker plats i världen för den som vill undandra nordiska skattepengar. Med undantag från ett, Förenade Arabemiraten, men med dem pågår förhandlingar.

Miljarderna som nu strömmar tillbaka till de nordiska länderna är oredovisade och obeskattade tillgångar utomlands. De skatter som undanhållits är välfärdspengar som redan från början skulle ha gått till vård, omsorg, utbildning, forskning och andra satsningar på utveckling av länderna i Norden. Men ett begränsat mått av skatteflykt under hela förra seklet ökade lavinartat under 1970- och 80-talens globaliseringsprocess. Personers och företags kapital tilläts flyta fritt över nationsgränserna medan de statliga myndigheterna nästan bara kunde stå och titta på.

När en påbörjad aktion i OECD mot skadlig skattekonkurrens avstannade i början av 2000-talet, tog de nordiska länderna ett gemensamt initiativ för att förbättra informationsutbytet med så kallade skatteparadis. Förhoppningen var att man med OECD:s varningar om kollektiva bestraffningar skulle kunna skriva avtal med ett par länder, för att sedan mödosamt gå vidare till de övriga dryga 40. Men det nordiska projektet kom att överträffa alla förväntningar. Effekten har varit tudelad, dels har undanhållna tillgångar lättare kunnat spåras upp, dels har avtalen inneburit att antalet självrättelser i inkomstdeklarationer ökat. Tajmingen visade sig vara perfekt. Några år efter start satte G 20 frågan på toppen av den internationella dagordningen och bildade Globala forumet, 2009. Och redan nu är de nordiska länderna bland några få att ha ett i princip komplett nätverk av informationsavtal.

Ingen tror att detta hade varit möjligt utan ett nordiskt samarbete. Vart och ett hade de nordiska länderna varit för små för att vara en intressant förhandlingspartner. Nu fortsätter arbetet i Nordiska arbetsgruppen mot internationellt skatteundandragande, NAIS, och nu handlar det om tillämpningen av skatteavtalen.

Vart och ett beslutar de olika skatteverken om sin väg fram, men erfarenhetsutbytet ger idéer om sätt att få hem så många undandragna gamla miljarder som möjligt, och om hur man ska hindra nya för att strömma ut. Framöver är det aktuellt att förbättra informationsinhämtningen på skatteområdet ytterligare. Utveckling går mot att automatisera och därmed underlätta informationsutväxlingen ännu mer. På Skatteetatet i Norge, som hittills varit mest framgångsrikt med cirka 40 miljarder i återvunnen skatt, poängterar man avtalens preventiva vikt. Det finns inte längre någon säker hamn för skattesmitare.